

Дело С-96/24

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

6 февруари 2024 г.

Запитваща юрисдикция:

Sąd Najwyższy (Полша)

Дата на акта за преюдициално запитване:

11 януари 2024 г.

Молител:

Х.У.

Предмет на главното производство

Искане на защитника на съдия от Sąd Najwyższy (Върховен съд, Полша, наричан по-нататък „Върховният съд“) да се провери дали друг съдия от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и непристрастност, като този друг съдия е определен за член на съдебния състав по дело за даване на разрешение за привличане на въпросния съдия от Върховния съд към наказателна отговорност

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Въпрос дали така както е предвидена в националното право, проверката за независимост и непристрастност на съдиите е в съответствие с правото на Съюза, и в частност с член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47, първа и втора алинея от Хартата на основните права на Европейския съюз; запитването е отправено на основание член 267 ДФЕС

Преюдициални въпроси

I. Трябва ли член 19, параграф 1, втора алинея от Договора за Европейския съюз във връзка с член 47 [първа и втора алинея] от Хартата на основните права на Европейския съюз да се тълкува в смисъл, че:

1) в особеното производство, в което по искане на заинтересована страна проверява дали даден съдия от Върховния съд, определен за член на решаващия съдебен състав по дело за даване на разрешение за привличане на съдия от Върховния съд към наказателна отговорност, отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, Върховният съд е длъжен служебно да провери дали решаващият състав по делото (за даване на разрешение за привличане на съдия към наказателна отговорност), определен с жребий измежду всички съдии във Върховния съд, представлява съд, „предварително създаден със закон“, при положение че националното право предвижда да се проверяват само съдийските атрибути независимост и безпристрастност;

2) ако искането да се провери дали даден съдия от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, е обосновано с твърдението, че този съдия е бил назначен на длъжността по (фундаментално) порочна процедура за назначаване, то в решаващия състав по това искане, формиран от петима съдии, избрани с жребий измежду всички съдии във Върховния съд, не могат да участват съдии от Върховния съд, които са били назначени по същата порочна процедура за назначаване, тъй като подобен състав на Върховния съд не може да се разглежда като независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон;

3) ако по дело за проверка дали даден съдия от Върховния съд, определен за член на съдебния състав (който разглежда делото за даване на разрешение за привличане на съдия от Върховния съд към наказателна отговорност), отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, някоя от страните посочи, че поради участието на този съдия от Върховния съд във (фундаментално) порочна процедура за назначаване на тази длъжност определеният състав на съда не отговаря на изискванията за независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, то тогава за произнасянето по това искане — за проверка дали въпросният съдия от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност — вече не е необходимо да се преценява, както изисква националното право, какво е било поведението на този съдия след назначаването му на съдийска длъжност и какво е естеството на делото (за даване на разрешение за привличане на съдия от Върховния съд към наказателна отговорност), а следователно не е допустимо искането за проверка дали съдията от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, да се отхвърля само заради това, че молителят не е доказал, че поведението на този съдия след назначаването създава съмнение в неговата независимост[?]

- При утвърдителен отговор на въпроса по точка I, подточка 2):

II. Трябва ли член 19, параграф 1, втора алинея от Договора за Европейския съюз във връзка с член 47 [първа и втора алинея] от Хартата на основните права на Европейския съюз да се тълкува в смисъл, че:

съдия, който е член на решаващия състав по делото за проверка дали даден съдия (определен за член на състава по делото за даване на разрешение за привличане на съдия от Върховния съд към наказателна отговорност) отговаря на изискванията за независимост и непристрастност, може, първо, да направи искане за отстраняване от разглеждането на делото на друг съдия (или съдии) от избраните с жребий измежду всички съдии във Върховния съд, който е бил назначен на съдийска длъжност във Върховния съд по (фундаментално) порочна процедура за назначаване, което изключва възможността съдът с негово (тяхно) участие да се разглежда като независим и непристрастен съд, създаден със закон, и второ, да изиска това искане да не бъде разглеждано от съдия, който също е бил назначен на съдийска длъжност във Върховния съд по подобна порочна процедура за назначаване[?]

III. Ако споменатото в точка II искане бъде оставено без разглеждане (с определение на националния съд), може ли направилият го съдия да откаже да заседава по делото за проверка дали даден съдия от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и непристрастност, или е длъжен да участва в постановяването на съдебния акт и да остави на грижата на страната да реши дали евентуално да го обжалва като постановено в нарушение на правото и делото да бъде разглеждано от съд, който отговаря на изискванията по член 19, параграф 1, втора алинея от Договора за Европейския съюз и член 47 [първа и втора алинея] от Хартата на основните права на Европейския съюз?

IV. В контекста на член 19, параграф 1, втора алинея от Договора за Европейския съюз и член 47 [първа и втора алинея] от Хартата на основните права на Европейския съюз, за незаконността на формирането на целия решаващ състав по делото за проверка дали даден съдия отговаря на изискванията за независимост и непристрастност, има ли значение обстоятелството, че в петчленния състав само двама съдии са били назначени по (фундаментално) порочна процедура за назначаване на съдийска длъжност във Върховния съд, тоест възможно ли е в такъв случай все пак да продължи производството и да се постанови съдебен акт, доколкото по отношение на мнозинството от членовете на определения състав не е налице проблемът с порочността на назначенията на съдии във Върховния съд?

Цитирани разпоредби от правото на Съюза

Договор за Европейския съюз, член 4, параграф 3, член 6, параграф 1, член 19, параграф 1, втора алинея

Договор за функционирането на Европейския съюз, член 2, параграфи 1 и 2 и член 267

Харта на основните права, член 47, първа и втора алинея

Практика на Съда на ЕС

решение от 19 ноември 2019 г., А. К. и др. (Независимост на дисциплинарната колегия на Върховния съд) (C-585/18, C-624/18 и C-625/18, EU:C:2019:982) (наричано по-нататък „решение А. К.“)

решение от 29 март 2022 г., Getin Noble Bank (C-132/20, EU:C:2022:235)

решение от 21 декември 2023 г., Krajowa Rada Sądownictwa (Оставане на съдийска длъжност) (C-718/21, EU:C:2023:1015)

решение от 1 юли 2008 г., Chronopost и La Poste/UFEX и др. (C-341/06 P и C-342/06 P, EU:C:2008:375)

решение от 24 юни 2019 г., Popławski (C-182/17, EU:C:2019:530)

решение от 29 юли 2019 г., Торубаров (C-556/17, EU:C:2019:626)

решение от 22 май 2003 г., Connect Austria (C-462/99, EU:C:2003:297)

решение от 2 юни 2005 г., Koppensteiner (C-15/04, EU:C:2005:345)

решение от 6 октомври 2021 г., W.Ż. (Колегия за извънреден контрол и публични въпроси на Върховния съд — Назначаване) (C-487/19, EU:C:2021:798)

решение от 21 декември 2023 г., Krajowa Rada Sądownictwa (Оставане на съдийска длъжност) (C-718/21, EU:C:2023:1015)

Практика на Европейския съд по правата на човека

решение от 22 юли 2021 г., Reczkowicz c/y Полша

решение от 3 февруари 2022 г., № 1469/20, Advance Pharma sp. z o.o. c/y Полша

решение от 1 декември 2020 г., № 26374/18, G. Astradsson c/y Исландия

решение от 21 юни 2011 г., Fruni c/y Словакия

решение от 6 ноември 2018 г., Ramos Nunes de Carvalho e SA c/y Португалия

решение от 7 май 2021 г., № 4907/18, Xero Flor sp. z o.o. c/y Полша

решение от 8 ноември 2021 г., № 49868/19 и 57511/19, Dolińska-Ficek и Ozimek c/y Полша

Цитирани националноправни разпоредби

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Конституция на Република Полша), член 45, параграф 1

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Закон за Върховния съд от 8 декември 2017 г.), член 10, параграф 1, член 29, параграфи 4, 5, 6, 8, 9, 10, 15, 17, 18, 21, 24, член 22а, параграф 1, член 26, параграфи 2, 3, 4, член 73, параграф 1

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Закон от 27 юли 2001 г. за устройството на общите съдилища), член 128

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Закон от 6 юни 1997 г. — Наказателно-процесуален кодекс), член 30, параграфи 1 и 2, член 41, параграф 1, член 42, параграф 1, член 534, параграфи 1 и 2

Кратко представяне на фактическата обстановка и главното производство

- 1 Със закон от 9 юни 2022 г., който влиза в сила на 15 юли 2022 г., за пореден път е изменен Законът за Върховния съд от 8 декември 2017 г. В него е въведена възможност всяка заинтересована страна в производството пред Върховния съд да направи искане да се провери дали конкретен съдия от решаващия състав отговаря на изискванията за независимост и непристрастност, като в член 29, параграф 4 от Закона за Върховния съд е предвидено, че обстоятелствата по назначаването на съдията във Върховния съд не могат сами по себе си да са основание за оспорване на съдебните актове, издадени с участието на съответния съдия, или за оспорване на неговата независимост и непристрастност. Съгласно член 29, параграф 5 от Закона за Върховния съд се допуска по искане на легитимирано лице (страна в производството) да се провери дали даден съдия от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и непристрастност предвид обстоятелствата по назначаването му и поведението му след назначаването, ако при обстоятелствата по случая това може да доведе до нарушение на стандарта за независимост или непристрастност, което да има отражение върху изхода на делото предвид обстоятелствата относно легитимираното лице и естеството на делото. Върховният съд разглежда искането в закрито заседание в състав от петима съдии, избрани с жребий измежду всички членове на Върховния съд, след изслушване на съдията, до когото се отнася искането, освен ако изслушването му е невъзможно или крайно затруднено. Ако уважи искането, Върховният съд отстранява съдията от разглеждането на делото. Отстраняването на съдията от участие по делото не може да е основание за отстраняването му от разглеждането на други дела с негово участие. Определението по такова искане подлежи на обжалване пред състав на Върховния съд от седем съдии, избрани с жребий измежду всички членове на Върховния съд.

- 2 В производство по даване на разрешение за привличането на съдия Х.У. от Върховния съд към наказателна отговорност защитникът на този съдия подава искане да се установи наличието на предпоставките по член 29, параграф 5 от Закона за Върховния съд, като моли да се провери дали съдия А.К. от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, и тя да бъде отстранена от разглеждането на отнасящото се до този съдия дело.
- 3 Искането е мотивирано с това, че съдия А.К. от Върховния съд е била назначена на съдийска длъжност във Върховния съд с указ на Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej (президент на Република Полша) от 10 октомври 2018 г. въз основа на направеното преди това предложение за назначаване, съдържащо се в Решение № 331/2018 от 29 август 2018 г. на Krajowa Rada Sądownictwa (Национален съдебен съвет, наричан по-нататък „KRS“), чийто състав тогава е бил формиран по реда на Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Закон от 8 декември 2017 г. за изменение на Закона за Националния съдебен съвет и някои други закони) (наричан по-нататък „изменението от 8 декември 2017 г.“). Порочното формиране на състава на KRS е съществен проблем на полската съдебна система и основна причина за критиките на европейските съдилища по отношение на решаващите съдебни състави, включващи назначени след 2018 г. съдии. В искането се обръща внимание и на едно изказване на въпросния съдия в медиите, в което тя разграничава т.нар. „стари“ и „нови“ съдии и заявява, че т.нар. стари съдии „се държат некултурно, невъзпитано и така уронват престижа на съдиите“.
- 4 В петчленния решаващ състав за т.нар. проверка за независимост са избрани с жребий в частност съдиите Z.B. (гражданска колегия) и A.S. (колегия за извънреден контрол и публични въпроси). Посочените съдии също са били назначени за съдии във Върховния съд по предложение на KRS в състава му, формиран съгласно изменението от 8 декември 2017 г.
- 5 Исканията на защитника на съдията за установяване на наличието на предпоставките по член 29, параграф 5 от Закона за Върховния съд и за проверка дали съдиите Z.B и A.S. отговарят на изискванията за независимост и безпристрастност, са отхвърлени с разпореждания от 16 март 2023 г. на онзи от председателите на Върховния съд, който ръководи работата на Izba Odpowiedzialności Zawodowej (колегия за професионална отговорност); той се мотивира с това, че по т.нар. дела за съдийски проверки (тоест за проверка дали даден съдия от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност) няма възможност да се иска проверка за независимост и безпристрастност на избраните с жребий съдии от състава.
- 6 Във връзка с това съдията докладчик внася искане за отстраняване на съдиите Z.B. и A.S. от разглеждането на делото за проверка дали съдия А.К. отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност във връзка с

делото, водено пред колегията за професионална отговорност във Върховния съд срещу съдия Х.У. от Върховния съд по въпроса за даването на разрешение за привличането му към наказателна отговорност. В искането е посочено, че не бива това дело да се разглежда от състав с участието на който и да било съдия от Върховния съд, назначен на тази длъжност по порочна процедура за назначаване, тоест по правилата на изменението от 8 декември 2017 г.

- 7 Искането обаче е прието за недопустимо и оставено без разглеждане с определение на Върховния съд от 14 декември 2023 г. Определението е постановено от съдия на Върховния съд, който също е бил назначен на тази длъжност по порочна процедура за назначаване, тоест по правилата на изменението от 8 декември 2017 г.

Кратко изложение на мотивите за запитването

- 8 Изложените по-горе преюдициални въпроси са отправени от един съдия, въпреки че решаващият състав включва няколко съдии (петчленен състав на Върховния съд). Съдът обаче допуска възможност за отправяне на запитване от един от членовете на решаващия съдебен състав (решения от 19 ноември 2019 г., А.К. и др. (Независимост на дисциплинарната колегия на Върховния съд), С-585/18, С-624/18 и С-625/18, EU:C:2019:982, т. 42—44, и от 29 март 2022 г., Getin Noble Bank, С-132/20, EU:C:2022:235, т. 66, 70 и 71). Освен това след решение от 21 декември 2023 г., Krajowa Rada Sądownictwa (Оставане на съдийска длъжност) (С-718/21, EU:C:2023:1015), не е сигурно дали Съдът би приел за допустимо преюдициално запитване, отправено от съд в състав, в който участват съдии, за които Съдът е постановил, че съд с тяхно участие не е съд по смисъла на правото на Съюза.
- 9 Няма нормативно установени основания за неприлагане на правото на Съюза по отношение на делата по член 29, параграф 5 от Закона за Върховния съд (*lege non distinguente nec nostrum est distinguere*), още повече че предмет на тези дела е законността на формирането на решаващия състав по делото в главното производство, за член на който е определен съдия, спрямо когото се води такава процедура. В практиката си Съдът подчертава, че е възможно отговорът на преюдициалния въпрос да се окаже необходим, за да може на запитващите юрисдикции да се предостави тълкуване на правото на Съюза, което им позволява да разрешат процесуални въпроси от националното право, преди да могат да се произнесат по същество по висящите пред тях дела. Делото за проверка дали даден съдия от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, е в непосредствена връзка с делото в главното производство (в този случай — за даване на разрешение за привличането на съдия към наказателна отговорност) и е етап от него (започнат по съответно искане на легитимираната страна). Затова преюдициалните въпроси се отнасят до тълкуването на разпоредби от правото на Съюза, както и на последиците от

тях, по-конкретно предвид предимството на правото на Съюза, за законността на формирането на съдебните състави в главните производства.

- 10 Проблемът се състои в това, че производството по член 29, параграф 5 и сл. от Закона за Върховния съд е така уредено, че не е изключена по закон възможността в решаващите състави по този вид дела да участват съдии от Върховния съд, които са били назначени на тази длъжност по порочна процедура за назначаване. Съдиите от Върховния съд, които са назначени на тази длъжност след влизането в сила на изменението от 8 декември 2017 г., не признават практиката на Съда, нито тази на Европейския съд по правата на човека, в които се установява, че процедурите за назначаването им са били дотолкова порочни, че те не отговарят на изискванията за независим и безпристрастен съд, създаден със закон. По същество тези съдии се произнасят по отнасящи се до тях дела, в противоречие с принципа *ne iudex in causa sua*.
- 11 Трябва също така да се подчертае, че страната, която оспорва наличието на съдийски атрибути като законоустановеност (съгласно Конституцията на Република Полша), безпристрастност и независимост, има ограничени възможности съгласно националното право да иска отвод на съдията от Върховния съд, който е участвал в процедурата за назначаване по предложение на новия KRS. Всъщност разглеждането на искания за отвод или самоотвод, направени по съображение за липса на независимост на съда или съдията, е от компетентността на колегията за извънреден контрол и публични въпроси. Освен това тези искания се оставят без разглеждане, ако се отнасят до установяването и преценката на законосъобразността на назначаването на даден съдия или на легитимността му да упражнява правораздавателни функции. Накрая, от компетентността на колегията за извънреден контрол и публични въпроси е и разглеждането на молбите за отмяна на влезли в сила съдебни актове поради противоречие със закона, ако противоречието със закона се изразява в оспорване на статута на назначеното за съдия лице, постановило съдебния акт по делото.
- 12 Възможността заинтересована страна да подаде искане да се установи дали даден съдия от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, поначало е доста ограничена като право, тъй като националният законодател е изключил възможността за оспорване на съдебни актове, постановени с участието на такъв съдия, и за оспорване на неговата независимост и безпристрастност само въз основа на обстоятелствата по назначаването му. Нещо повече, ако в искането се изтъкват обстоятелства във връзка с поведението на съответния съдия след назначаването му, това наистина не е основание за отхвърляне на искането, но щом тези обстоятелства не са основание за оспорване на наличието на съдийски атрибути като независимост и безпристрастност, то искането бездруго ще бъде отхвърлено дори и съдията да е бил назначен по (фундаментално) порочна процедура за назначаване.

- 13 Освен това е ограничен кръгът на делата, по които може да се прави такова искане. Полският законодател възприема разбирането, че съдиите във Върховния съд (след назначаването им с участието на новия KRS) винаги отговарят на изискването за съд, създаден със закон. Възприетата от националния законодател постановка обаче поражда редица проблеми на плоскостта не само на формалната логика, но и преди всичко на житейската логика (здравия разум). Всъщност има съществено значение дали в даден случай е изпълнено изискването за съд, създаден със закон.
- 14 Възниква необходимост от отговор на Съда по отправения въпрос, тъй като правният институт по член 29, параграф 5 и сл. от Закона за Върховния съд представлява хибридно законодателно решение, чиято цел е фактически да узакони статута на порочно назначените съдии от гледна точка на съдийските атрибути законоустановеност, независимост и непристрастност.
- 15 От друга страна обаче, при националната действителност на силно дестабилизирана съдебна система всеки опит, както по настоящото дело, за формиране на цял петчленен съдебен състав, напълно отговарящ на изискванията на правото на Съюза, Конвенцията и Конституцията, може да се окаже невъзможен или най-малкото доста труден и продължителен, което пък може да направи илюзорно правото на страните на разглеждане на делото им в разумен срок, което е гарантирано в правото на Съюза (член 47, втора алинея от Хартата), в Конвенцията (член 6, точка 1 от ЕКПЧ) и в националното право (член 45, параграф 1 от Конституцията на Република Полша). При това положение трябва да се определи дали по прагматични и аритметични причини, а и на принципа на избора в крайна сметка на най-малко вредните отрицателни последици, националният съд изобщо трябва да се произнася по искането за проверка дали даден съдия от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и непристрастност, когато за по-голямата част от съдиите от решаващия състав (трима от петима) няма съмнение от гледна точка на атрибутите на съдебната власт. Следва да се отбележи, че в този случай на първа инстанция съдебният състав е петчленен, а на втора — седемчленен, докато в главното производство (тоест за даването на разрешение за привличане на съдия към наказателна отговорност) на първа инстанция съдебният състав е едноличен, а на втора — тричленен. Очевидно в такъв случай гласовете на порочно назначените съдии от Върховния съд не би трябвало да бъдат взети под внимание. Решението на националния законодател да определи по такъв вид дела петчленни и седемчленни състави обаче е взето единствено с политически цели (узаконяване на порочно назначените съдии), а не по правни причини. Ако обаче съдията откаже да вземе участие в решаването на делото като част от порочно формиран съдебен състав, това на практика ще е отстъпление пред безправието.
- 16 Във връзка с посоченото по-горе е необходим отговор на Съда по въпроса как следва да постъпи съдия от държава членка с оглед на правото на Съюза и неговото тълкуване, когато е определен за член на порочно формиран

решаващ състав и е изчерпал националните възможности за законно формиране на състава.

- 17 Като се позовава на практиката на Съда и на ЕСПЧ, запитващата юрисдикция посочва, че когато се окаже, че национална разпоредба предвижда компетентен за разглеждането на спора да е орган, който не отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, установени в правото на Съюза, и по-конкретно в член 47 от Хартата, всеки друг орган, до който е отнесен този спор, е длъжен — за да гарантира ефективна съдебна защита по смисъла на член 47 от Хартата и в изпълнение на принципа на лоялно сътрудничество по член 4, параграф 3 ДЕС — да остави без приложение въпросната национална разпоредба, така че спорът да може да бъде разгледан от съд, който отговаря на посочените изисквания и който би бил компетентен в съответната област, ако тази разпоредба не беше пречка за това. Съответно ако се окаже, че съдебният акт е постановен от орган, който не е независим и безпристрастен съд, създаден със закон по смисъла на правото на Съюза, няма да може в такъв случай да се изтъкват каквито и да било съображения, изведени от принципа на правна сигурност. Ето защо решението на националния законодател да ограничи с член 29, параграф 5 и сл. от Закона за Върховния съд допустимостта на проверката за наличието на съдийските атрибути, така че тя да е възможна само по отношение на изискванията за независимост и безпристрастност, което съответно по същество изключва изискването за законоустановеност, е в противоречие с член 47 от Хартата и член 6, точка 1 от ЕКПЧ, а също и с член 45 от Конституцията на Република Полша. Затова публичноправният статут на такива съдии като държавни служители, който не може да се оспорва, следва да се разграничава от въпроса дали те притежават съдийските атрибути като законоустановеност в съответствие с Конституцията (в полското право), независимост и безпристрастност.
- 18 Тук трябва да се отбележи, че на 13 януари 2023 г. полският законодател приема закон за изменение на Закона за Върховния съд и някои други закони, с който допуска възможност да се проверява и това изискване, но президентът на Република Полша внася искане в Trybunał Konstytucyjny (Конституционен съд, Полша) да се произнесе по конституционността на този закон, а с решение от 11 декември 2023 г. (Кр 1/23) Конституционният съд постановява, че той е в противоречие с Конституцията на Република Полша.
- 19 Устройствена характеристика на съдебната система е правото на компетентен съд, което обхваща понятието за съд, който е компетентен по делото от гледна точка на местната, предметната и функционалната подсъдност и който се произнася в надлежен състав и в съответствие със своята компетентност. За да е компетентен, съдът трябва задължително да е съставен от съдии, които са оправомощени да решават дела в дадения съд, на дадената инстанция и по даденото дело, тоест съдии, които разполагат с

изискваната легитимност за правораздавателната си власт по конкретното дело.

- 20 Процесът по назначаване на съдиите по дефиниция е елемент от понятието за законоустановеност на съда по смисъла на член 6, точка 1 от ЕКПЧ и член 47 от Хартата. Съществува тясна връзка между законосъобразността на назначението на съдията и преценката дали това е независим съд по смисъла на член 6, точка 1 от ЕКПЧ и член 47 от Хартата, тъй като в основата на всяко от тези изисквания стои необходимостта да се гарантира общественото доверие в съдебната власт и да се осигури независимостта ѝ от останалите власти. Правото на съд, създаден в съответствие със закона, е самостоятелно право по член 6, точка 1 от ЕКПЧ, но е подчертана тясната му връзка с гаранциите за независимост и непристрастност. Проверката на изискването за законоустановеност на съда предполага да се установи дали соченият порок в случая е дотолкова тежък, че засяга споменатите по-горе основни принципи и застрашава независимостта на съответния съд.
- 21 В решение А.К. Съдът постановява, че член 47 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска възможност произнасянето по спорове, свързани с прилагането на правото на Съюза, да е от изключителната компетентност на орган, който не представлява независим и непристрастен съд по смисъла на тази разпоредба. В изпълнение на това решение на Съда общото събрание на гражданската и наказателната колегия и колегията по трудови и социалноосигурителни спорове във Върховния съд постановява тълкувателно решение от 23 януари 2020 г., BSA 1-4110-1/20, в която пояснява, че незаконен съдебен състав и съответно нищожност на постановения съдебен акт са налице включително когато в състава на съда участва лице, назначено на съдийска длъжност във Върховния съд по предложение на KRS в състава му, формиран съгласно изменението от 8 декември 2017 г. Това тълкувателно решение има силата на правен принцип. Запитващата юрисдикция посочва, че въпросното тълкувателно решение не може да бъде поставено под съмнение с решението на Конституционния съд от 20 април 2020 г., в което тълкувателното решение е обявено за неконституционно. Всъщност това решение на Конституционния съд е постановено извън конституционните правомощия на този съд, а и освен това в постановения го състав е заседавал съдия М.М., чието участие в състава е обявено от ЕСПЧ за белег за нарушение на правото на съд, създаден в съответствие със закона (ЕСПЧ, решение от 7 май 2021 г., № 4907/18, Xero Flor sp. z o.o. c/y Полша).
- 22 Що се отнася до изискването за законоустановеност, съгласно Конституцията на Република Полша съдиите се назначават от президента на Републиката по предложение на KRS. Президентският акт за назначаване обаче не може да санира пороците в процедурата за назначаване, така че да превърне решаващите съдебни състави с участието на така назначения съдия в независим и непристрастен съд, създаден със закон по смисъла на Конституцията (член 45, параграф 1 от Конституцията на Република

Полша), Конвенцията (член 6, точка 1 от ЕКПЧ) и правото на Съюза (член 47 от Хартата).

- 23 Запитващата юрисдикция изтъква и описва европейските стандарти за съдийските атрибути съгласно Основните принципи за независимост на съдебната власт, одобрени от Общото събрание на ООН с Резолюция № 40/32 от 29 ноември 1985 г. и Резолюция № 40/146 от 13 декември 1985 г., а също и съгласно Европейската харта за статута на съдиите от 8—10 юли 1998 г.
- 24 Запитващата юрисдикция излага историята на органа KRS и неговите задачи, като посочва как извършените през 2018 г. промени довеждат дотам, че участието на този орган в новия му състав опорочава процедурата за назначаване на съдиите. Вследствие на този порок съдът, в чийто състав заседават назначени по този начин съдии, не отговаря на изискването за компетентен съд по смисъла на член 45, параграф 1 от Конституцията на Република Полша, нито за съд, създаден със закон по смисъла на член 6, точка 1 от ЕКПЧ и член 47 от Хартата, а същевременно не може без допълнителни проверки да се приеме и че притежава атрибутите независимост и безпристрастност по смисъла на посочените разпоредби.
- 25 Запитващата юрисдикция посочва, че не е възможно да се saniра подобен порок, като съдът, който проверява за нищожност на съдебния акт по конкретното дело, се ограничи само с проверка на условията за безпристрастност и независимост, тъй като съдът не е компетентен да замества KRS и сам да преценява дали порочно назначеният съдия пак би бил назначен за съдия дори в хипотезата, в която KRS не би бил порочно формиран конституционен орган. Въпреки че президентският акт за назначаване на съдии не подлежи на съдебен контрол, все пак предвид обстоятелството, че президентът подписва закона за изменение на Закона за KRS, който очевидно е бил в противоречие с Конституцията и с несъмнената до онзи момент воля на конституционния законодател, а също и предвид подчертаното от ЕСПЧ грубо пренебрежение към правовия ред, демонстрирано от президента на Република Полша в частност във връзка с назначенията от 2018 г. в гражданската колегия на Върховния съд, така назначените от президента съдии не може да се смятат за притежаващи предвидените в Конституцията, Конвенцията и правото на Съюза атрибути на независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон.